

Kvalitetsmelding 2025:

kulturavdelingene i Hol kommune

Innhold

Kultursektoren 2025 – kort oppsummert	3
Økonomiske betingelser:	6
Tilskudd	8
Hol folkebibliotek	8
Økt deltakelse	8
Medvirkning og demokrati	10
Samhandling	10
Hvordan målene følges opp:	11
Kulturarv	11
Formidling og bevaring	11
Verdiskaping og medvirkning	12
Samhandling	13
Hvordan målene følges opp:	13
Hol kulturskole	14
Deltakelse	14
Faglig kvalitet og utvikling	15
Samhandling og lokalt ressursarbeid	16
Hvordan målene følges opp:	17
Geilo kino	17
Deltakelse	17
Kvalitet og utvikling	18
Samhandling	18
Hvordan målene følges opp:	18
Avdeling Barn og unge	19
Økt deltakelse	19
Medvirkning	20
Samhandling	20
Produksjonskapasitet	21
Hvordan målene følges opp:	22
Avslutning	23

En kvalitetsmelding er et verktøy for systematisk vurdering og utvikling av kommunale tjenester. Formålet er å gi administrativ og politisk ledelse et kunnskapsgrunnlag for prioriteringer, samtidig som meldingen skal bidra til faglig refleksjon og videreutvikling av tjenestene.

Kulturfeltet skiller seg fra mange andre kommunale tjenesteområder ved at deltakelsen i hovedsak er frivillig og bygger på innbyggernes interesser og engasjement. Verdien av kultur kan derfor ikke måles gjennom aktivitets- og besøkstall alene. Kultur bidrar til opplevelser, fellesskap, læring, identitet, tilhørighet og livskvalitet, verdier som ofte er viktige, men krevende å dokumentere. Den reviderte kulturloven stiller tydeligere krav til at kommunene skal ha oversikt over status, utvikling og utfordringer på kulturfeltet. Kvalitetsmeldingen skal derfor ikke bare beskrive aktivitetene som gjennomføres, men også synliggjøre ressursene og strukturene som ligger bak.

Meldingen bygger på tre kvalitetsdimensjoner:

Strukturkvalitet beskriver rammevilkårene for kulturtilbudene, som lokaler, bemanning, kompetanse, økonomi, utstyr og organisering.

Prosesskvalitet handler om hvordan tilbudene utvikles og gjennomføres, blant annet gjennom medvirkning, samarbeid, tilgjengelighet og faglig kvalitet.

Resultatkvalitet beskriver hvilke opplevelser, virkninger og verdier kulturtilbudene skaper for deltakere, publikum og lokalsamfunnet.

I årets melding introduseres produksjonskapasitet som et nytt utviklingsområde. Arbeidet skal bidra til bedre dokumentasjon av sammenhengen mellom ressurser, aktivitet og kultursektorens samfunnsverdi.

Kultursektoren i Hol kommune er organisert i fem hovedområder:

- Bibliotek
- Kulturskole
- Barn og unge (inkludert kino)
- Kulturarv og kulturvern
- Allmenn kultur

For hvert område benyttes kulturbarometre og andre indikatorer som viser aktivitet, bruk og utvikling over tid. Det arbeides samtidig med å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget slik at det i større grad fanger opp kvalitet, samfunnsverdi og ressursbruk.

Kvalitetsmeldingen for 2025 skal:

- dokumentere status og utvikling innen kultursektorens tjenesteområder
- synliggjøre ressursbruk, kapasitet og utfordringer
- gi oversikt over utviklingstrekk og prioriteringsbehov
- styrke kunnskapsbasert styring og utvikling av kulturfeltet i Hol kommune

Målet er å gi et helhetlig bilde av både aktivitetene som gjennomføres, ressursene som gjør dem mulig, og verdien kultursektoren skaper for innbyggerne og lokalsamfunnet.

Kultursektoren 2025 – kort oppsummert

Hva fungerer godt?

- Biblioteket har høy aktivitet, sterke utlånstall og økende besøk, og styrker sin rolle som møteplass, læringsarena og samarbeidspartner i kommunen.
- Kulturskolen har høy deltagelse og stor interesse for tilbudene, samtidig som den utvikler nye tilbud og styrker samarbeidet med oppvekst, helse og frivillighet.
- Kulturarv har ferdigstilt fagrapporten for nyere tids kulturmiljø, videreført digitalisering og styrket samarbeidet med frivillige og lokale fagmiljøer.
- Geilo kino hadde økt besøk i 2025 og er fortsatt en viktig sosial og kulturell møteplass for innbyggere og besøkende.
- Barn og unge deltar i et bredt spekter av aktiviteter, og Geilo kulturhus fungerer som en viktig arena for fellesskap, mestring, medvirkning og kulturproduksjon. Avdelingen har jobbet aktivt for geografisk spredning av tilbud gjennom året.

Hva er utfordringene?

Kultursektoren løser et bredt samfunnsoppdrag med færre årsverk enn tidligere, samtidig som aktiviteten og forventningene til tjenestene øker. For små rammer i forhold til høye og økende forventninger.

- Flere tjenester er avhengige av små fagmiljøer og spesialisert kompetanse. Fravær, sykefravær eller stillingsendringer kan derfor få større konsekvenser for tjenestetilbudet enn i større organisasjoner.
- Etterspørselen etter kulturteknisk kompetanse, arrangementsstøtte, utlån av utstyr og bistand til gjennomføring av arrangementer har økt de siste årene, både fra kommunale tjenester, frivilligheten og andre samarbeidspartnere.
- Økte kostnader reduserer handlingsrommet for utvikling av nye tilbud, samtidig som det er behov for investeringer i kompetanse, utstyr og lokaler.
- Kulturskolen har ventelister innen flere fag, og kultursektoren opplever generelt større etterspørsel etter aktiviteter, møteplasser og kulturtilbud enn det dagens kapasitet gir rom for.
- Hol er en stor geografisk kommune med mål om tilgjengelige kulturtilbud i ulike deler av kommunen. Med begrensede ressurser må det gjøres prioriteringer mellom geografisk spredning, aktivitetstilbud og kvalitet i tjenestene

Hva er målet?

Målet er å tilby tilgjengelige og relevante kulturtilbud som fremmer læring, deltagelse, fellesskap, mestring og livskvalitet. Kultursektoren skal bidra til attraktive lokalsamfunn, styrke frivilligheten, ta vare på kulturarven og gi barn og unge mulighet til å delta, påvirke og utvikle seg gjennom kulturaktiviteter.

Hva må vi prioritere framover?

1. Sikre god ressursutnyttelse og bærekraftige kulturtjenester

- Innarbeide indikatorer for produksjonskapasitet i kulturbarometeret.
- Registrere og rapportere sambruk av lokaler, utstyr og kompetanse mellom kulturavdelingene.
- Opprettholde kulturtilbudene innenfor vedtatte økonomiske og personalmessige rammer.
- Prioritere ressursene der behov, deltagelse og samfunnsverdi er størst.

2. Prioritere barn og unge som deltakere og medskapere

- Øke deltagelsen ved Åpent hus og Hjørnet sammenlignet med 2025.
- Gjennomføre minst ett arrangement eller prosjekt der ungdom deltar som arrangører eller teknikere.
- Redusere ventelistene og øke tilgjengeligheten i kulturskolen.

3. Utvikle møteplasser for kultur, læring og fellesskap

- Øke deltagelsen på bibliotekarrangementer.
- Øke antallet spesialvisninger ved Geilo kino.

4. Ta vare på og formidle kulturarven som ressurs for framtiden

- Utarbeide en fagrapport om immateriell kulturarv.
- Øke antallet publiserte foto fra arkivsamlingene.
- Øke antallet frivillige og frivilligtimer i kulturarvsarbeidet.

5. Styrke samhandling og sambruk

- Opprettholde antallet samarbeidsprosjekter mellom kultur, skole og frivillighet.
- Øke utlån av teknisk utstyr og omfanget av teknisk bistand til arrangementer.
- Gjennomføre kulturaktiviteter i samarbeid med lokale aktører i flere deler av kommunen.
- Registrere og rapportere omfanget av sambruk av lokaler og utstyr mellom kommunale tjenester.

Strukturkvalitet

Strukturkvalitet handler om de rammevilkårene som ligger til grunn for kulturarbeidet – de ressursene som gjør det mulig å utvikle og levere tjenester. I Hol kommune består dette først og fremst av ansatte, utstyr og økonomiske midler. Bygningsmassen forvaltes av eiendomsavdelingen, men utgjør en viktig ramme for kultursektorens virksomhet.

God strukturkvalitet innebærer at tjenestene har tilstrekkelig bemanning med relevant kompetanse, økonomiske ressurser som gir handlingsrom, og egnede lokaler og utstyr til aktivitetene. Dette er grunnlaget for at kulturavdelingene kan utføre sitt samfunnsoppdrag – enten det handler om å formidle litteratur, drive kulturskole, tilrettelegge fritidstilbud eller bevare og formidle kulturarv.

I Hol kommune kjennetegnes strukturkvaliteten av bred fagkompetanse blant ansatte, relativt stabile økonomiske rammer og en sterk frivillig sektor som mottar betydelig støtte gjennom kommunale tilskudd, rådgivning og samarbeid. Kultursektoren står overfor utfordringer knyttet til økte faste kostnader, endrede kompetansebehov og ønsket om å opprettholde et bredt og tilgjengelig tilbud i ulike deler av kommunen. Dette stiller krav til effektiv ressursutnyttelse, tydelige prioriteringer og god samhandling på tvers av fagområder.

Frivillighet

Frivilligheten er en sentral del av strukturkvaliteten i Hol kommune og utgjør et viktig supplement til den kommunale kultursektoren. Gjennom et stort mangfold av lag, foreninger og uformelle nettverk skapes aktiviteter, møteplasser og arrangementer som kommunen alene ikke ville hatt mulighet til å tilby.

Kommunen støtter frivilligheten gjennom tilskudd, veiledning, utlån av utstyr og lokaler, saksbehandling av spillemiddelsøknader og samarbeid om prosjekter og arrangementer. I 2025 omfattet dette blant annet støtte til 60 lag og foreninger og kommunale kultur- og idrettstilskudd på totalt 3.282.125 kroner.

Frivilligheten utgjør en viktig del av kultur- og samfunnslivet i Hol kommune, fra idrett, kulturvern og musikk til ungdomsarbeid, festivaler og grendeutvikling. Dette gir innbyggerne gode muligheter til å engasjere seg ut fra egne interesser, ferdigheter og livssituasjon. Flere av kulturavdelingene samarbeider tett med frivilligheten om aktiviteter og arrangementer, og arbeidet med å synliggjøre dette samspillet gjennom kulturbarometrene videreføres.

En særlig styrke ved frivilligheten er tilstedeværelsen av ildsjeler som over tid bidrar til å skape aktivitet, møteplasser og lokal stolthet. Disse personene er ofte avgjørende for kontinuitet og utvikling i lag og organisasjoner. Å støtte opp under ildsjeler gjennom samarbeid, synliggjøring, kompetanseutvikling og praktisk tilrettelegging er derfor viktig både for dagens aktivitet og for rekrutteringen av nye frivillige.

Frivillige arenaer skaper sosiale møteplasser som er åpne, inkluderende og lett tilgjengelige. Deltakelse i frivillige aktiviteter gir mulighet for fellesskap, mestring og sosial støtte, og bidrar til økt livskvalitet og bedre folkehelse. Frivilligheten er derfor ikke bare en samarbeidspartner for kultursektoren, men også en viktig del av kommunens samlede samfunnsressurs.

Bemanning

De ansatte er kultursektorens viktigste ressurs. Motiverte, faglig dyktige og samarbeidsorienterte medarbeidere er avgjørende for kvaliteten på tjenestene og for utviklingen av kulturlivet i kommunen.

Kultursektoren i Hol hadde i 2025 totalt 11,3 årsverk fordelt på kulturskole, bibliotek, barn og unge og kulturarv. Dette er en økning på 0,5 årsverk fra 2024 som følge av styrking av dansetilbudet i kulturskolen. Samtidig ligger den samlede bemanningen fortsatt betydelig lavere enn nivået i 2020, da sektoren samlet disponerte 13,73 årsverk.

Selv om oppgavene varierer mellom avdelingene, finnes det mange områder der samarbeid bidrar til bedre ressursutnyttelse. Kompetanse deles mellom fagområder, og ansatte bidrar ofte inn i tiltak og prosjekter utenfor egen avdeling. Denne arbeidsformen er forankret gjennom kulturforum, virksomhetsmøter og personalmøter, og har blitt en naturlig del av kultursektorens arbeidshverdag.

Kulturskolen har et særlig fokus på profesjonelle læringsfellesskap og faglig utvikling. Tilsvarende er biblioteket, kulturarv og avdeling for barn og unge avhengige av faglige nettverk og samarbeidspartnere for å opprettholde og videreutvikle kvaliteten i tjenestene. Samarbeid med regionale og nasjonale aktører gir tilgang til kompetanse kommunen ikke selv besitter.

Utfordringen ligger i bredden av oppgaver og ansvarsområder. Med dagens bemanning er det krevende å dekke alle fagbehov fullt ut samtidig som kommunen ønsker tilgjengelige kulturtilbud i hele kommunen. Nye arbeidsformer, endrede forventninger fra brukerne og behov for kontinuerlig kompetanseutvikling stiller økte krav til fleksibilitet og omstillingsevne.

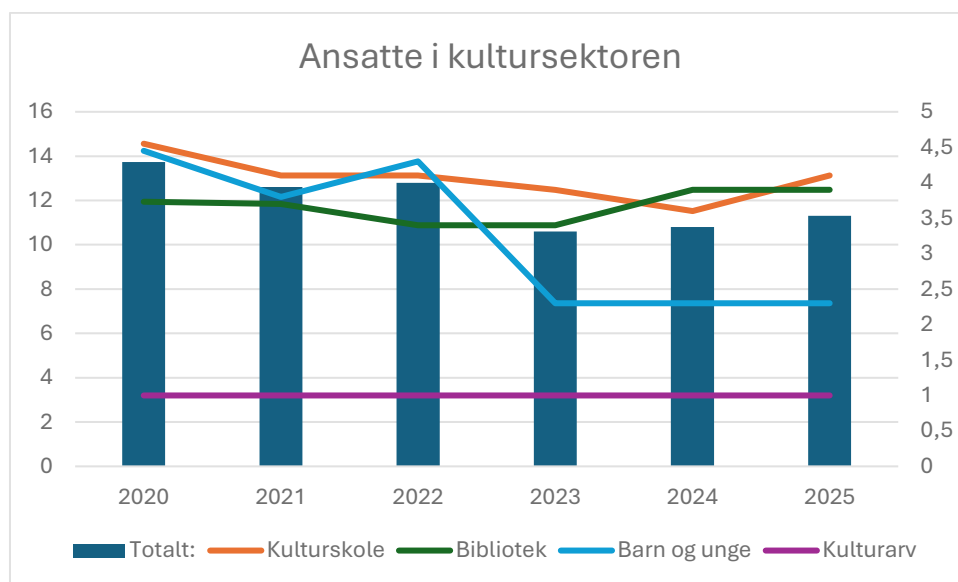
Alle ansatte i kultursektoren utøver i større eller mindre grad ledelse gjennom sitt arbeid. Dette gjelder blant annet undervisning, formidling, prosjektledelse, veiledning av frivillige og rådgivning til lag og organisasjoner. Kultursektoren bidrar derfor ikke bare med aktiviteter og tjenester, men også med kompetansebygging og utviklingsarbeid i lokalsamfunnet.

Med begrensede ressurser må innsatsen rettes mot områder der det allerede finnes lokalt engasjement og vilje til samarbeid. Dette understøtter kommunens rolle som samarbeidspartner, tilrettelegger og kompetanseleverandør, og bidrar til å forsterke effekten av både kommunal og frivillig innsats.

Bemanningen i kultursektoren er fortsatt lavere enn tidligere, til tross for økningen i 2025. Kultursektoren løser derfor et bredt oppdrag med færre årsverk enn for få år siden. Dette har vært mulig gjennom prioriteringer, økt samarbeid mellom avdelingene og effektivisering av arbeidsprosesser, men bidrar til å gjøre organisasjonen mer sårbar ved sykefravær, permisjoner og ubesatte stillinger.

Kultursektoren består av relativt små fagmiljøer, hvor flere funksjoner er knyttet til enkeltpersoners kompetanse og erfaring. Dette gir høy grad av spesialisering og faglig kvalitet, men kan også gjøre tjenestene sårbare ved fravær eller stillingsendringer. Samarbeid på tvers av avdelinger, kompetansedeling og bruk av eksterne fagnettverk er derfor viktige tiltak for å opprettholde kvalitet, kontinuitet og robusthet i tjenestene.

En styrke ved organiseringen av kultursektoren er bruken av delte stillinger og arbeidsoppgaver på tvers av avdelingene. Dette gir økt kompetansedeling, bredere oppgaveforståelse, sterkere samarbeid og mer effektiv ressursutnyttelse. Ordningen bidrar også til økt fleksibilitet i perioder med høy aktivitet og ved fravær i tjenestene.

Figur 1 tall fra Handlings- og økonomiplan

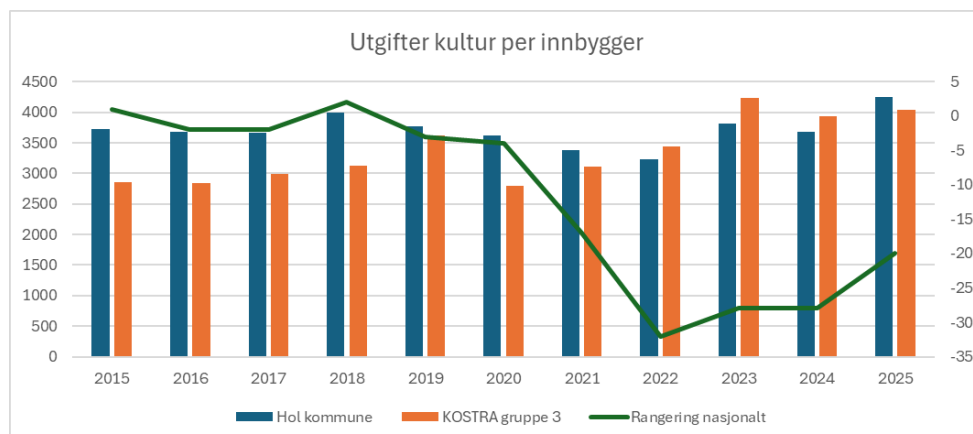
Økonomiske betingelser:

Hol kommune er en kraftkommune med inntekter pr. innbygger over nasjonalt snitt. Dette gir kommunen mulighet til å opprettholde et bredt kulturtilbud og høyere tilskuddsnivå enn mange sammenlignbare kommuner. Samtidig har økte lønns- og driftskostnader redusert handlingsrommet i kulturavdelingenes daglige drift.

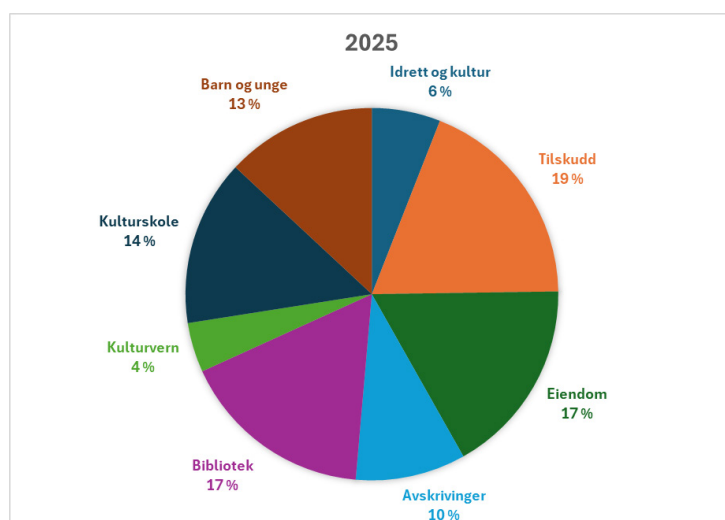
Vi sammenligner økonomien gjennom KOSTRA og ser at netto driftsutgifter til kultur per innbygger har vært relativt stabile over tid, med enkelte variasjoner mellom år. I 2025 ser vi en tydelig økning sammenlignet med 2024. Samtidig må disse tallene leses i lys av at kultursektoren omfatter mer enn kulturavdelingenes egen drift. Utgifter knyttet til tilskudd, eiendomsdrift og avskrivninger har over tid utgjort en betydelig og relativt stabil del av de samlede kostnadene. Økningen i 2025 innebærer derfor ikke nødvendigvis en tilsvarende styrking av kulturavdelingenes handlingsrom.

Ser vi på utviklingen i bemanning, har kultursektoren fortsatt færre årsverk enn i 2020, samtidig som lønns- og driftskostnadene har økt betydelig i perioden. En større andel av ressursene går derfor til å opprettholde eksisterende tjenester. Dette illustrerer at utviklingen i

KOSTRA-tall alene ikke gir et fullstendig bilde av kultursektorens kapasitet og handlingsrom. Aktiviteten har i stor grad blitt opprettholdt gjennom prioriteringer, samhandling mellom avdelingene og effektiv utnyttelse av lokaler, utstyr og kompetanse.

Figur 2 Tall fra SSB og kulturindeks

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger til kultur. Her er det tre store drivere som går ut over budsjettene til kulturavdelingene:

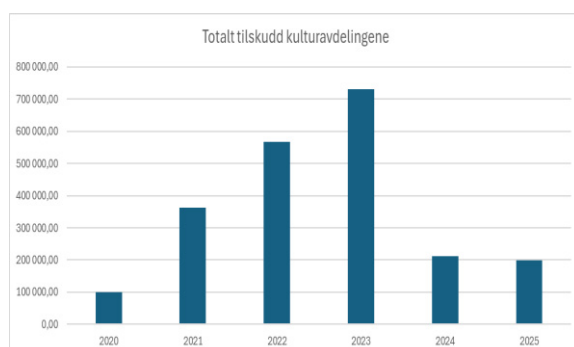
- avskrivinger,
- eiendomsavdelingens drift
- tilskudd.

Dette ser vi av kakediagram til venstre.

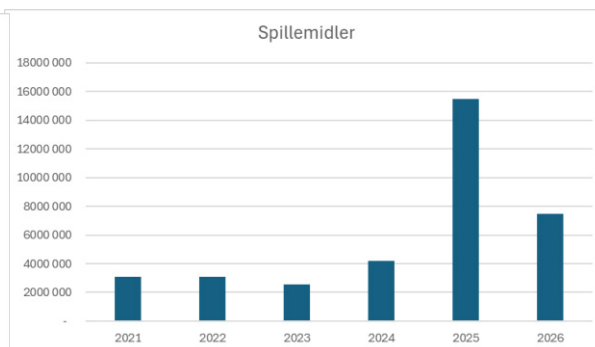
Figur 3 beregning fra regnskap

En annen kvalitet innen økonomiske betingelser er tilgang til eksterne midler. Kommunens avdelinger søker tilskudd til prosjekter og utvikling, bistår lag og organisasjoner med søknader, saksbehandler spillemiddelsøknader og utdeler egne tilskudd i forskjellige kategorier.

Tildelinger til prosjekter i kulturavdelingene samt spillemidler:

Figur 4 Kilde: HØP

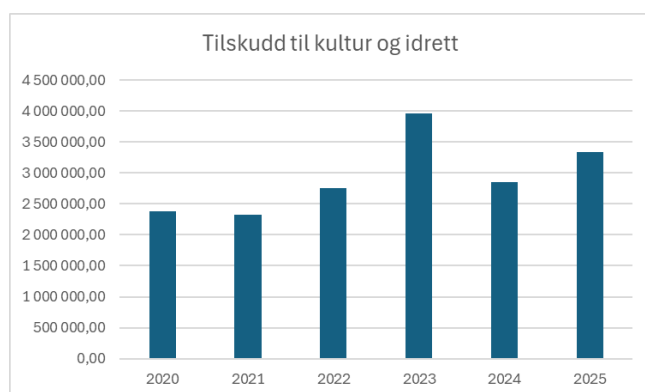
Figur 5 Kilde: Anleggsregisteret

Disse summene varierer fra år til år etter kapasitet til å drive frem prosjekter og søknader, samt utlysninger og retningslinjer hos tilskudds ytere.

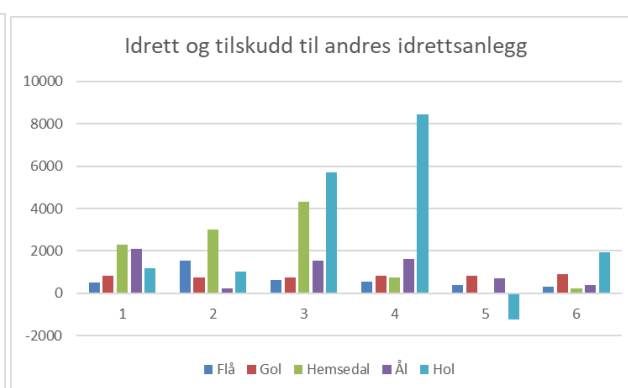
Tilskudd

Spillemidler er det lag og organisasjoner som søker om, med veiledning og saksbehandling i kommunen. Tildelinger kan si noe om kvaliteten på arbeidet med veiledning og oppfordring til å utarbeide gode søknader som gir tildeling.

I Handlings- og økonomiplan finner vi tall for hvor mye kommunen yter i tilskudd til lag og organisasjoner innen kulturfeltet. Dette er drifts- og aktivitetstilskudd til idrettslag, prosjekttilskudd, tilskudd til kulturformål, tilskudd til grendeutvalg og 17.mai tilskudd. Kommunen yter også bidrag til spillemiddelanlegg.

Figur 6 Kilde: HØP

Figur 7: Kilde: SSB/KOSTRA

Der vi sammenligner oss med andre kommuner bruker vi som regel SSB/KOSTRA tall. Disse rapporterer alle transaksjoner og inkluderer da overføringer, som f.eks. lån til forskuttering av spillemidler. Dette gir fortsatt sammenligningsgrunnlag mot de andre kommunene i Hallingdal. Tall i figur 5 gir bedre oversikt over faktiske tilskudd kommunen gir. Her er størstedelen av tilskuddene bundet i faste poster, og hoved variasjon er kommunal medfinansiering som besluttet politisk til spillemiddel prosjekter. Disse postene vedtas i Handlings- og økonomiplan. For 2025 var dette 957.000,- mot 350.000,- i 2024.

Hol folkebibliotek

Hol folkebibliotek er en sentral kultur-, kunnskaps- og møteplass i kommunen. Biblioteket skal gi innbyggerne tilgang til litteratur, informasjon, læring og kulturelle opplevelser, og være en åpen og inkluderende arena for alle. Som demokratisk møteplass skal biblioteket være tilgjengelig og relevant for hele befolkningen, uavhengig av alder, bakgrunn, økonomi, livssyn eller politisk ståsted. Biblioteket er også en viktig samarbeidspartner for skoler, barnehager, frivillighet og øvrige kulturavdelinger.

I 2025 har biblioteket videreført arbeidet med leselyst, litteraturformidling og utvikling av biblioteket som møteplass. Året har vært preget av høy aktivitet, tett samarbeid med skole og barnehage gjennom leseplanen, utvikling av ungdomsavdeling og et bredt tilbud av arrangementer og aktiviteter. Samtidig har perioder med bemanningsutfordringer påvirket deler av tilbudet gjennom året.

Økt deltakelse

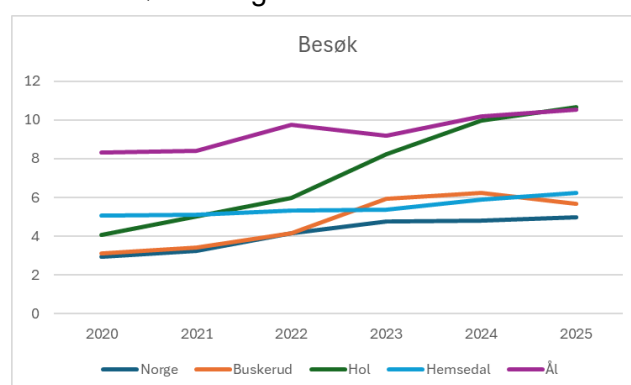
Deltakelse handler både om bruk av biblioteket som fysisk møteplass og om tilgang til litteratur, kunnskap, kultur og digitale tjenester. Biblioteket legger til rette for både egen bruk og organiserte aktiviteter gjennom arrangementer, formidling og samarbeid med andre aktører. Statistikken viser at biblioteket fortsatt har høy aktivitet og svært god bruk sammenlignet med både regionale og nasjonale nivåer. Utlånstallene ligger stabilt over både fylkes- og landsgjennomsnittet, samtidig som biblioteket opprettholder en høy andel aktive lånere.

Den tydeligste utviklingen finner vi i besøkstallene. Besøket har økt betydelig siden pandemien og ligger i 2025 på et svært høyt nivå sammenlignet med både Buskerud og landet for øvrig. Sammenlignet med Hemsedal har Hol nå betydelig høyere besøkstall, mens nivået er på høyde med Ål. Samtidig viser utlånstallene at biblioteket fortsatt benyttes aktivt som litteraturformidler. Tallene samlet tyder på at biblioteket i økende grad brukes både som møteplass, arbeidssted og kulturarena.

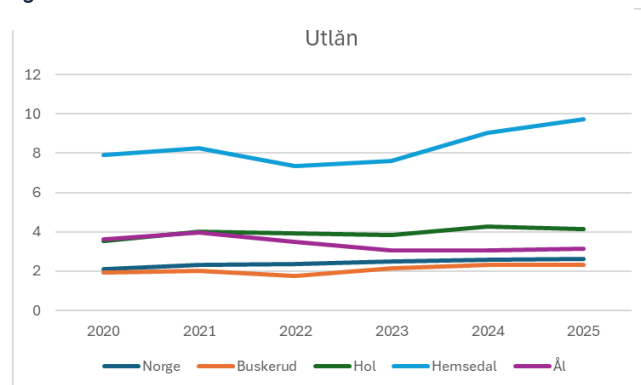
Andelen aktive lånere økte i 2025 og ligger over både fylkes- og landsgjennomsnittet. Dette indikerer at biblioteket når ut til en stor del av befolkningen og lykkes med å opprettholde en aktiv brukergruppe. Bokbestanden per innbygger er fortsatt høy sammenlignet med nasjonale og regionale tall, og gir et godt grunnlag for utlån og formidling.

I løpet av året har biblioteket gjennomført blant annet Vinterles, Sommerles, forfatterbesøk, skrivekurs, juleverksteder og ulike arrangementer for barn, unge og voksne. Selv om biblioteket hadde høy samlet besøksaktivitet i 2025, gikk antall registrerte deltakere på arrangementer og aktiviteter utenom åpningstid ned sammenlignet med 2024. Dette må sees i sammenheng med redusert bemanning og færre aktiviteter rettet mot barn og unge deler av året. Samtidig viser de samlede besøkstallene at biblioteket fortsatt brukes aktivt som møteplass, arbeidssted og læringsarena.

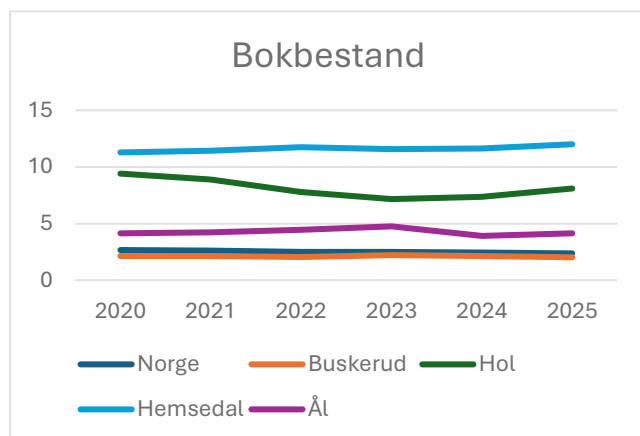
Arbeidet med leseplanen i samarbeid med skole og barnehage er videreført og rapportert å være i rute.

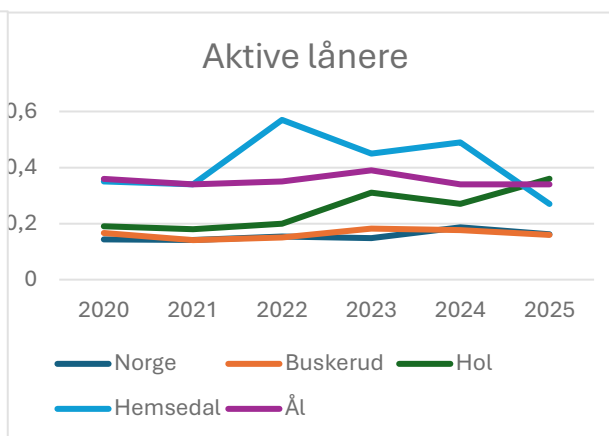
Figur 8 KOSTRA

Figur 9 KOSTRA

Figur 10 KOSTRA

Figur 11 KOSTRA

Kommentar til figurene: Alle tallene er hentet fra Kulturindeks. Hol har gjennom hele perioden betydelig høyere utlån per innbygger enn både fylkes- og landsgjennomsnittet. Besøkstallene har mer enn doblet seg siden 2020 og ligger i 2025 på nivå med Ål og over Hemsedal. Samtidig viser økningen i aktive lånere at biblioteket fortsatt benyttes aktivt til litteratur og lesing. Utviklingen tyder på at biblioteket i stadig større grad fungerer både som litteraturformidler, møteplass og læringsarena. Bokbestanden er fortsatt stor sammenlignet med fylket og landet, samtidig som biblioteket arbeider med å tilpasse samlingene og frigjøre areal til nye aktivitets- og møteplassfunksjoner.

Medvirkning og demokrati

Biblioteket har et særskilt ansvar som demokratisk møteplass og arena for kunnskapsdeling. Dette følger både av folkebiblioteklova og nasjonale strategier for bibliotekutvikling.

Gjennom arrangementer, lesekampanjer, veiledning og samarbeid med frivilligheten legger biblioteket til rette for deltakelse og inkludering. Biblioteket opplever også økende etterspørsel etter informasjon, veiledning og hjelp til å finne fram i offentlige tjenester. Dette viser bibliotekets rolle som lavterskeltilbud og en viktig ressurs for innbyggere med ulike behov.

Arbeidet med ungdomsavdeling ble videreført i 2025, med mål om å skape et mer attraktivt tilbud for ungdom og unge voksne. Dette arbeidet er tett knyttet til nasjonale mål om brukermedvirkning og utvikling av biblioteket som relevant møteplass for nye målgrupper.

I årene framover bør biblioteket utvikle bedre indikatorer for å kunne dokumentere arbeidet med demokrati, medvirkning og digital inkludering. Det gjelder særlig områder som brukertilfredshet, ungdomsmedvirkning og innbyggerhjelp.

Samhandling

Biblioteket samarbeider med skoler, barnehager, kulturskole, avdeling for barn og unge, frivillige organisasjoner og andre kulturaktører. Hol filial fungerer som skolebibliotek for Hallingskarvet skole, mens hovedbiblioteket betjener Geilo barne- og ungdomsskole, Geilomo og NTG. Samarbeidsavtalene skal sikre tilgang til litteratur, leselyst og kulturformidling.

Biblioteket er også en sentral aktør i utviklingen av Geilo kulturhus som møteplass. Gjennom sambruk av lokaler og samarbeid om arrangementer bidrar biblioteket til aktivitet langt utover ordinær biblioteksdrift. Samarbeid med Frivilligsentralen, kulturskolen, avdeling Barn og unge og andre kommunale tjenester har vært viktig gjennom året.

I 2025 ble det blant annet gjennomført samarbeidsarrangement knyttet til leselyst, språkaktiviteter, juleverksteder og Foreldremagi. Biblioteket har også samarbeidet tett med skole og barnehage om gjennomføring av leseplanen.

Samlet viser aktivitetene at biblioteket har en viktig rolle som kulturarena, læringsressurs og møteplass i kommunen.

Indikator	2024	2025	Kommentar
Klassebesøk	226	152	Høytlesning, klassebesøk
Arrangement barnehager	24	6	Menglet barne- og ungdomsbibliotekar store deler av året
Kultur arrangement	8	11	Formidling, spill, aktivitet og forfatterbesøk
Opplæring/kurs/verksted	11	16	Spillkveld, språkaktivitet, verksteder
Arrangement av eksterne	45	58	Inkluderer Åpent hus, Skummelt oppdrag, UKM, osv
Deltakere arrangement og utenom åpningstid	6148	4348	Stor bruk av biblioteket utenfor åpningstid

Vi ser her at klassebesøk og arrangementer for barnehage har gått kraftig ned. Dette er i sammenheng med at barne- og ungdomsbibliotekar byttet stilling i kommunen og langtidssykemeldinger i avdelingen.

Hvordan målene følges opp:

- Gjennomføre språk- og leseplan i samarbeid med skoler og barnehager.
- Gjennomføre arrangementer og litteraturformidling for barn, unge og voksne.
- Registrere og synliggjøre digitale veiledninger og innbyggerhjelp i kulturbarometeret.
- Etablere og utvikle ungdomsavdelingen som møteplass for unge brukere.
- Tilrettelegge biblioteklokalene for nye aktivitetsformer og møteplasser.
- Videreføre samarbeidsaktiviteter med frivillighet, kulturskole og andre kulturaktører.
- Innarbeide indikatorer for brukertilfredshet og Sommerles i kulturbarometeret.

Kulturarv

Hol kommune har en rik kulturarv knyttet til byggeskikk, håndverk, stedsidentitet og levende tradisjoner. Arbeidet med kulturarv omfatter både materiell og immateriell kulturarv, rådgivning, dokumentasjon, formidling og samarbeid med frivilligheten, lokalsamfunnet og fagmiljøer. Kulturarvfeltet i Hol bygger i stor grad på samspillet mellom kommunal innsats og frivillig engasjement, og dette samarbeidet er en forutsetning for både bevaring og videre formidling av kulturarven.

Denne kvalitetsmeldingen belyser tre kjerneområder i arbeidet med kulturarv: formidling og bevaring, verdiskaping og medvirkning, samt samhandling.

Formidling og bevaring

Kommunen har et ansvar for å dokumentere, bevare og formidle kulturarven. Dette skjer både gjennom kulturminneforvaltning, arkivarbeid og formidling av lokalhistorie.

I 2025 ble arbeidet med **Fagrapport for nyere tids kulturmiljø i Hol** sluttført og publisert. Rapporten utgjør et viktig kunnskapsgrunnlag for det videre arbeidet med kommunens kulturminneplan og gir en samlet oversikt over kulturmiljøer som representerer Hol kommunes historie og egenart. Rapporten er særpreget ved at den i stor grad er utviklet og skrevet av lokale ressurspersoner med inngående kunnskap om kommunen. Det jobbes nå

videre med en del om immateriell kulturarv. I tillegg til bygninger, kulturmiljøer, foto og arkivmateriale omfatter kulturarv også immateriell kulturarv som tradisjoner, fortellinger, håndverkskunnskap, folkemusikk og andre kulturuttrykk som formidles mellom generasjoner. Dette er et område det vil være aktuelt å arbeide mer systematisk med i årene framover.

Hol bygdearkiv fortsetter arbeidet med å bevare og tilgjengeliggjøre kommunens historiske materiale. Arkivet mottar jevnlig nye privatarkiv, fotografier og dokumenter, og arbeidet med digitalisering og registrering har fortsatt gjennom året. Samlingene etter blant annet Trageton, Ødegaard, Grøvo, Reinton, Bry og Tveito utgjør en viktig del av kommunens kollektive hukommelse.

I løpet av året er arbeidet med digitalisering og publisering videreført, samtidig som oppgraderingen til Primus 10 skal legge til rette for mer effektiv registrering og publisering i årene som kommer. Nye privatarkiv har i økende grad kommet inn gjennom hele året, og behovet for registrering, sikring og formidling er fortsatt stort. Etterslep på registrering av innkomne privatarkiv er i 2025 kraftig redusert.

Et nytt utviklingsområde i 2025 har vært arbeidet med å digitalisere eldre lydopptak og folkemusikkmateriale. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Agder folkemusikkarkiv og vil gjøre det mulig å sikre og publisere unike lydopptak for framtiden.

Kulturarv benytter kommunens nettsider, digitale plattformer og samarbeid med presse, historielag og publikasjoner aktivt i formidlingsarbeidet. Gjennom året har det vært bidrag til blant annet utstillinger, bokprosjekter, foredrag og artikler knyttet til lokalhistorie og kulturmiljøer.

Indikator	2023	2024	2025	Kommentar
Digitaliserte foto	6240	10987	18000	
Foto publisert i Digitalt Museum		18000	2000	Ventet ny software
Innkomne privatarkiv	30	47	36	
Publiseringer på Facebook/nett		11	12	

Verdiskaping og medvirkning

Kulturarv handler ikke bare om å bevare fortiden, men også om å skape aktivitet, kunnskap og fellesskap i dag. Frivillige bidrar med kompetanse, lokalkunnskap og arbeidstimer som er avgjørende for store deler av kulturarvsarbeidet i Hol kommune.

Ferdigstillelsen av fagrapporten for nyere tids kulturmiljø er et godt eksempel på dette. Arbeidet ble gjennomført i samarbeid med en lokalt sammensatt ressursgruppe med representanter fra hele kommunen. Den sterke lokale forankringen bidrar til eierskap til både rapporten og kulturmiljøene den beskriver.

Arbeidet i bygdearkivet er også tett knyttet til frivillig innsats. Etableringen av en ny frivilligruppe styrker kapasiteten i bygdearkivet og reduserer sårbarheten i arbeidet med registrering og digitalisering. Frivillige deltar både i registrering, sortering og dokumentasjon av kulturhistorisk materiale. Dette styrker både kapasiteten og kompetansen på feltet. 90-årsklubben er et annet eksempel på hvordan kulturarv kan skape verdi utover det rent kulturhistoriske. Gjennom samtaler og identifisering av personer, steder og hendelser på

gamle fotografier bevares viktig kunnskap samtidig som tiltaket fungerer som en sosial møteplass.

Kulturarv bidrar også til verdiskaping gjennom støtte til publikasjoner, foredrag, utstillinger, reiseliv, kulturmiljøutvikling og formidling. Kulturmiljøer som Fekjo, Geilojordet og områdene omtalt i fagrapporten representerer ressurser som kan styrke både lokal identitet og opplevelsesbasert næringsutvikling.

Samhandling

Samarbeid er en sentral del av kulturarvsarbeidet i Hol kommune. Kulturarv samarbeider med frivillige organisasjoner, historielag, Buskerudmuseene, Frivilligsentralen, Visit Geilo, skoler, fagmiljøer og andre kommunale tjenester.

Kommunen forvalter flere kulturhistoriske eiendommer og kulturmiljøer i samarbeid med eksterne aktører. Dette gjelder blant annet Geilojordet og Fekjo kulturminnepark, hvor kulturarv bidrar med faglige råd, møtevirksomhet, utviklingsarbeid og koordinering. Arbeidet med sommerfjøset på Fekjo, skjøtelsplaner, skilting og publikumsrettet tilrettelegging er eksempler på dette.

I 2025 har kulturarv også bidratt til flere konkrete kulturminneprosjekter. Tilskudd ble innvilget til restaurering av den fredede stien i Tufelio, og kulturarv har bistått i arbeidet med restaurering av den historiske varden på Ustaoset.

Samarbeidet med Buskerudmuseene og lokale lag og organisasjoner er videreført gjennom dialogmøter, styremøter, frivillighetsarbeid og felles arrangementer. Frivillighetskvelden i Bygdahall er nå etablert som en fast møteplass for kulturarvsfrivilligheten i kommunen. I 2025 samlet arrangementet 21 deltakere og bidro til nettverksbygging og erfaringsutveksling mellom ulike frivillige miljøer. Samtidig ble det registrert 52 timer frivillig arbeid i arkivet i november alene, noe som illustrerer betydningen av frivillig innsats i kulturarvsarbeidet.

Arbeidet med å etablere et regionalt arkivsamarbeid i Hallingdal er videreført, selv om framdriften fortsatt er avhengig av forhold utenfor kommunens kontroll. Kulturarv vurderer fortsatt dette som et viktig framtidig utviklingsområde.

Indikator	2023	2024	2025	Kommentar
Frivilligtimer i arkivet	750	1200	128	Startet opp nye grupper oktober 2025. Arbeid med fagrapport ferdigstilt. Dette ga mange timer i -23 og -24.
Deltakere frivillighetskveld	24	20	25	
Kundesalg foto	3	21	18	
Eksterne tilskudd	620.000	100.000	150.000	Tilgang til ordninger varierer.

Hvordan målene følges opp:

- Følge opp arbeidet med kommunedelplan for kulturminner, inkludert vurdering av immateriell kulturarv.
- Videreføre digitalisering og publisering av foto-, dokument- og lydsamlinger.
- Rekruttere og følge opp frivillige innen arkiv- og kulturarvsarbeid.

- Etablere møteplass som kombinerer sosial aktivitet og dokumentasjon av lokalhistorie, blant annet gjennom seniorklubb og bildeidentifisering (tidligere kalt 90-års klubben).
- Styrke formidlingen av lokalhistorie og kulturarv gjennom salg av foto, bidrag til utstillinger, publikasjoner, sosiale medier og digitale plattformer.
- Videreutvikle samarbeidet med Buskerudmuseene, historielag og regionale kulturarvsaktører gjennom revisjon av samarbeidsavtaler, felles prosjekter og erfaringsutveksling.

Hol kulturskole

Hol kulturskole er en sentral del av kommunens kultur- og oppvekstfelt. Gjennom opplæring i musikk, dans, teater og visuelle kunsthøgskole gir skolen barn og unge mulighet til å utvikle seg kreativt, sosialt og faglig. Kulturskolen fungerer som en inkluderende læringsarena og samarbeidspartner, både innenfor oppvekstsektoren og i møte med lokalt kulturliv.

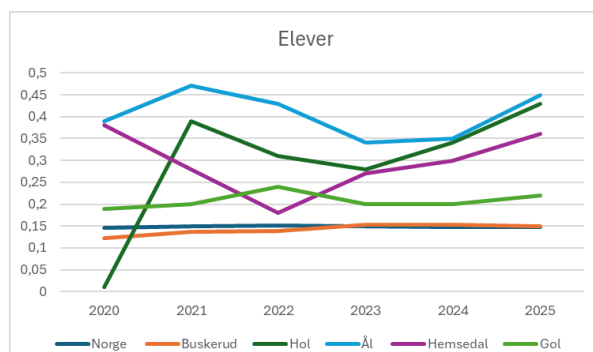
I 2025 har kulturskolen hatt særlig oppmerksomhet på tilgjengelighet, kapasitetsutfordringer, utvikling av dansetilbudet og arbeidet med implementering av den nye nasjonale rammeplanen *Kulturskole for alle*. Kulturskolen har samtidig videreført sitt arbeid med samhandling, profesjonsutvikling og utvikling av kulturtilbud i ulike deler av kommunen.

Meldingen vurderer tilbudet gjennom tre hovedområder: deltakelse, faglig kvalitet og utvikling, samt samhandling og lokalt ressursarbeid. Vurderingen bygger på kulturbarometer, interne registreringer, Kulturindeks og nasjonale nøkkeltall.

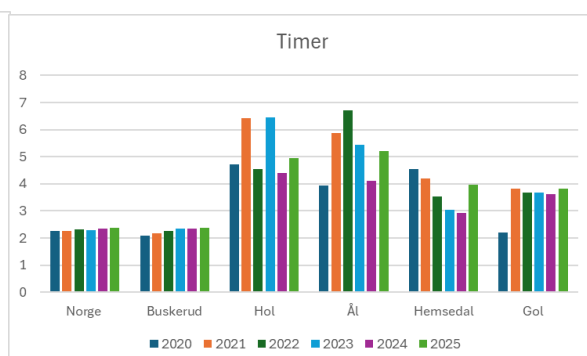
Deltakelse

Deltakelse handler om hvor mange barn og unge som benytter kulturskolens tilbud, hvordan tilbudene når ulike grupper og i hvilken grad kulturskolen er tilgjengelig for innbyggerne.

Kulturskolen tilbyr undervisning innen musikk, dans, teater og visuelle kunsthøgskole. Etter flere år med vekst viser 2025 høy aktivitet og stor interesse for tilbudene. Antall elever og elevplasser er på nivå med eller over perioden før pandemien, samtidig som etterspørselen fortsatt er større enn kapasiteten innen flere fagområder. Særlig innen dans og drama har ventelistene vært lange gjennom året.

Figur 12 Kulturindeks

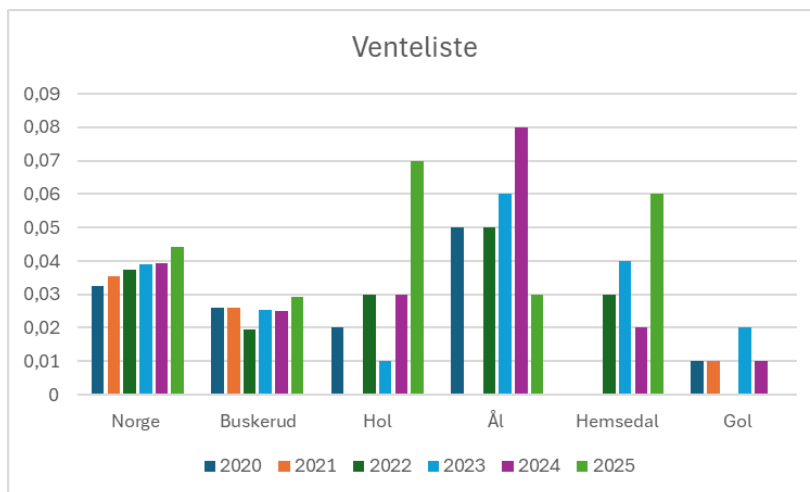
Figur 13 Kulturindeks

Utvidelsen av dansetilbudet har vært et prioritert tiltak. I løpet av året ble det etablert undervisning både ved Hallingskarvet skole og i Hol, noe som har bidratt til bedre geografisk tilgjengelighet. Samtidig viser tallene fortsatt betydelige forskjeller mellom ulike elevgrupper. Deltakelsen blant jenter er høy, mens gutter og ungdomsskoleelever fortsatt er prioriterte målgrupper i rekrutteringsarbeidet.

Sammenlignet med nasjonale og regionale tall har Hol fortsatt svært høy deltakelse i kulturskolen. Kulturindeks og egne registreringer viser at kulturskolen når en stor andel av kommunens barn og unge.

Elevtall og deltagelse

Indikator	2024	2025
Unike elever	146	173
Elevplasser	213	251
Venteliste	19	30
Dans	74	101
Musikk	70	80
Drama	57	59
Visuelle kunstfag	10	10

Figur 14 Kulturindeks

Tallene er hentet fra GSI, rapporteres fra Speedadmin i oktober hvert år. Andel elever brukt fra grunnskole. 2024 – 393 og 2025 – 410. Kulturskolen opprettholder høy deltakelse sammenlignet med nasjonale og regionale tall. Samtidig viser ventelistene at etterspørselen fortsatt er større enn kapasiteten innen enkelte fagområder. Dette gjelder særlig tilbud med stor søkning og begrenset tilgang på lærerressurser og undervisningslokaler.

Faglig kvalitet og utvikling

Kulturskolen følger den nasjonale tre-løpsmodellen med breddeprogram, kjerneprogram og fordypningsprogram. Modellen skal sikre tilbud til både nybegynnere, elever som ønsker å utvikle ferdighetene sine over tid og elever som ønsker fordypning på høyt nivå.

Året har vært preget av arbeidet med den nye nasjonale rammeplanen *Kulturskole for alle*. Rammeplanen setter tydelige forventninger til kvalitet, inkludering, tilgjengelighet og samarbeid, og har vært tema både regionalt og internt i personalgruppen gjennom året. Det er etablert egne arbeidsgrupper som har arbeidet med hvordan rammeplanen skal omsettes til lokal praksis.

Kulturskolen har videreført arbeidet med profesjonelle læringsfellesskap og tverrfaglig samarbeid. Gjennom produksjoner, konserter og forestillinger får elevene erfaring med samspill, formidling og scenisk arbeid. DUS-prosjektet og danseforestillinger er eksempler på aktiviteter som gir elevene erfaring med større produksjoner og møte med profesjonelle kvalitetskrav.

Undervisning ved Hallingskarvet skole og samarbeid med barnehager og grunnskole bidrar samtidig til rekruttering og tidlig møte med kunst- og kulturfag. Kulturskolen har dermed en rolle som både opplæringsinstitusjon og kulturutvikler i kommunen.

Utfordringene knytter seg fortsatt til kapasitet innen enkelte fagområder, tilgang på kvalifiserte lærere og egnede undervisningslokaler. Dette gjelder særlig dans og drama, hvor både lokaler og lærerressurser påvirker muligheten til å møte den etterspørselen som finnes.

Aktivitet	2024	2025
Huskonsserter		6
Forestillinger		1
DUS-produksjoner		2
Elevopptredener		3
Samarbeidsprosjekter		3

Samhandling og lokalt ressursarbeid

Kulturskolen er en viktig samarbeidspartner for både oppvekstsektoren, helse, frivilligheten og øvrige kulturavdelinger. Samhandling er en viktig forutsetning for å gi et bredt og tilgjengelig kulturtilbud i ulike deler av kommunen. Gjennom året har kulturskolen samarbeidet med grunnskole, barnehager, kulturhus, helse og frivillige organisasjoner. Kulturskolens ansatte bidrar med kompetanse inn i andre tjenester, samtidig som samarbeid gir flere barn og unge tilgang til kulturaktiviteter.

Undervisning på Hallingskarvet skole og etablering av dansetilbud i Hol er konkrete eksempler på hvordan kulturskolen arbeider for bedre geografisk tilgjengelighet. Samtidig bidrar kulturskolen inn i arrangementer, forestillinger og større kulturproduksjoner sammen med andre deler av kultursektoren.

Arbeidet med demenskor, samarbeid med helse og felles kompetanseutvikling gjennom ICDP viser hvordan kulturskolens kompetanse også kan bidra utenfor de tradisjonelle undervisningsarenaene. Rammeplanen for kulturskolen legger ytterligere vekt på slike samarbeidsformer som en del av kulturskolens samfunnsoppdrag.

Indikator	2024	2025
Samhandlingsressurs (årsverk)	0,94	0,69
Samarbeid skole	0,2	0,2
Samarbeid barnehage	0,2564	0,2564
Samarbeid helse	0,0513	0,0513
Samarbeid andre	0	0
Undervisning utenfor Geilo	0,0810	0,19
Felles kulturproduksjoner	2	0

Ressursbruken til samhandling ble redusert i 2025, samtidig som samarbeidet med skole, barnehage og helse ble opprettholdt på et stabilt nivå. Undervisning utenfor Geilo økte betydelig gjennom etablering av nye tilbud i Hol. Dette viser en prioritering av geografisk tilgjengelighet innenfor eksisterende ressurser, på bekostning av større felles kulturproduksjoner

Hvordan målene følges opp:

- Følge opp og implementere rammeplanen Kulturskole for alle.
- Videreføre kulturkarusell, samarbeid med skole og barnehage og andre lavterskeltilbud som bidrar til rekruttering og inkludering.
- Videreføre og utvikle tiltak som gir økt kapasitet innen fagområder med venteliste.
- Styrke rekrutteringen av gutter og ungdomsskoleelever.
- Styrke samhandling med skole, barnehage, helse og frivillighet som en del av «laget rundt barnet».
- Videreføre undervisning ved Hallingskarvet skole og andre desentraliserte tilbud.
- Arbeide for egnede undervisningslokaler og god utnyttelse av tilgjengelige arealer.

Geilo kino

Geilo kino er en viktig del av det samlede kulturtilbudet i Hol kommune. Kinoen holder til i Geilo kulturhus og drives av Hol kommune. Kinoen har både en kulturpolitisk og kommersiell rolle, og skal tilby et bredt og aktuelt kinoprogram for alle aldersgrupper. I en tid der stadig mer kulturkonsum skjer digitalt og individuelt, tilbyr kinoen en felles fysisk opplevelse og en sosial møteplass. Kinoen bidrar til trivsel, fellesskap og aktiv bruk av Geilo kulturhus gjennom hele året.

Deltakelse

Kinoen er en av kommunens mest tilgjengelige kulturarenaer og når et bredt publikum på tvers av alder og interesser. Målet er å tilby et variert filmprogram som kombinerer store familiefilmer, ungdomsfilmer og filmer for voksne.

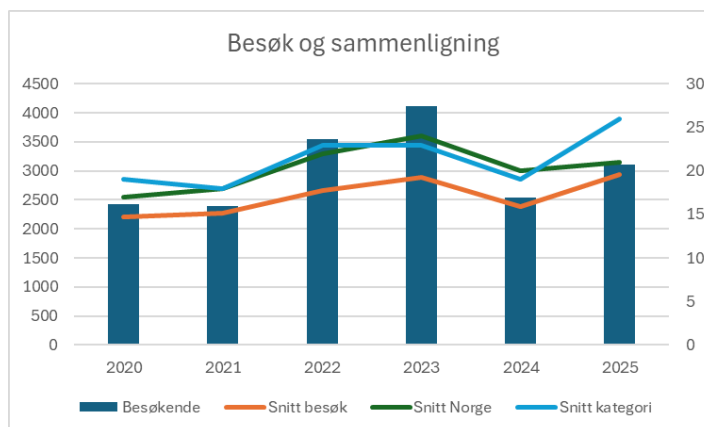
Etter nedgangen i 2024 viser 2025 en tydelig økning i besøkstallene. Antall kinobesøk økte om lag 22 prosent. Samtidig økte gjennomsnittlig besøk per forestilling til det høyeste nivået i senere tid. Dette tyder på at filmutvalget har truffet publikum bedre enn året før. Årets tre mest besøkte filmer sto for en betydelig andel av det totale besøket. Dette viser at enkelte titler fortsatt er svært viktige for totalbesøket ved mindre kinoer.

Besøkstallene må også ses i sammenheng med kommunens innbyggertall. I 2025 hadde Geilo kino et betydelig høyere besøk per innbygger enn mange kommunale kinoer av tilsvarende størrelse. Sammenlignet med Ål ligger besøkstallene fortsatt lavere, men forskjellen ble redusert i løpet av året.

Aktiviteten gjennom året viser også betydningen av familie- og barnefilmer. Flåklypa, Minecraft-filmen og «Hvis ingen går i fella» bidro til høye besøkstall og viste fortsatt sterk etterspørsel etter familieinnhold.

Kommentar tabellen:

- 2025 viser klar vekst etter det svake kinoåret i 2024.
- Snittbesøket nærmer seg landsgjennomsnittet.
- Geilo kino har fortsatt lavere besøk per innbygger enn Ål, men økningen i 2025 er positiv.
- Programmet er særlig avhengig av sterke familiefilmer og større kommersielle titler.

Kvalitet og utvikling

Kvalitet handler både om filmtilbudet, publikumsopplevelsen og kinoens evne til å tilpasse seg endringer i publikums vaner.

Kinoen har gjennom året opprettholdt et variert filmprogram med tilbud til både barn, unge og voksne. Til tross for færre forestillinger enn enkelte tidligere år, har besøk per forestilling økt. Året viste også betydningen av fleksibilitet. Ekstra kinovisninger i påsken, gratis kino i forbindelse med 17. mai og sommerkino bidro til å gjøre tilbudet mer tilgjengelig og nå nye målgrupper. Flere enkeltvisninger oppnådde svært gode publikumstall.

Samtidig påvirkes kinoen av utviklingen i filmbransjen generelt. Publikum har flere alternative visningsplattformer enn tidligere, og antallet tilgjengelige filmer varierer gjennom året. For en mindre distriktskino er det derfor viktig å kombinere bredde med lokal tilpasning og god utnyttelse av de største kinotitlene.

Samhandling

Kinoen er en integrert del av Geilo kulturhus og deler ressurser, lokaler og personell med øvrige kulturavdelinger. Dette gir effektiv ressursutnyttelse, men medfører også at aktivitet i andre deler av kulturhuset påvirker kinodriften.

I 2025 ble kinotilbudet enkelte perioder redusert som følge av større produksjoner og arrangementer i kulturhuset, blant annet i forbindelse med Skarvebarna. Samtidig viser dette hvordan kulturhuset fungerer som en flerbruksarena hvor ulike kulturtilbud må balanseres gjennom året.

Kinoen bidrar også til arrangementer og markeringer i kommunen. Gratis kino på nasjonaldagen og ekstra visninger i ferier er eksempler på tiltak som bidrar til tilgjengelighet og inkludering. Som del av kulturhuset bidrar kinoen til å skape aktivitet i sentrum og styrke Geilo kulturhus som møteplass for både fastboende og besøkende.

Hvordan målene følges opp:

- Opprettholde et variert kinotilbud for ulike målgrupper.
- Videreutvikle feriekino og spesialvisninger.
- Styrke kinoens rolle som sosial møteplass.
- Samarbeide med øvrige kulturavdelinger om arrangementer og aktiviteter.
- Arbeide for å opprettholde eller øke besøket ved kinoen.

Avdeling Barn og unge

Avdeling Barn og unge i Hol kommune har som mål å tilby meningsfulle og tilgjengelige kulturtilbud for barn og ungdom. Arbeidet bygger på prinsipper om deltakelse, medvirkning, mestring og samarbeid, og skal gjøre at barn og unge opplever fellesskap, tilhørighet og utvikling gjennom kulturaktivitet.

Aktivitetene har hovedbase i Geilo kulturhus, men når ut til hele kommunen gjennom samarbeid med skoler, kulturskole, frivillighet, helse og andre kommunale tjenester. Avdelingen driver både egne aktivitetstilbud og fungerer som tilrettelegger for andres aktiviteter gjennom teknisk bistand, utstyr og kompetanse.

Økt deltakelse

Deltakelse handler både om å være publikum og om å være aktiv deltaker. Avdelingen arbeider for å skape møteplasser og aktiviteter med lave terskler for deltakelse, enten gjennom faste tilbud som Åpent hus og Hjørnet kafé eller gjennom arrangementer, prosjekter og ferieaktiviteter.

I løpet av 2025 ble det gjennomført en rekke aktiviteter for barn og unge, blant annet UKM, LAN-arrangementer, Dodgeball, Tusenfryd-tur, Skummelt Oppdrag, Jul ved Skarvet og ulike skole- og kulturhusarrangementer. Aktiviteten viser at kulturhuset fungerer som en viktig møteplass og sosial arena for barn og ungdom gjennom hele året.

Tiltak / indikator	2023	2024	2025	Kommentar
Deltakertimer (egne arrangement)	7244	11 715	8486	Noe nedgang grunnet gjenbruk skummelt og interne oppdrag uten involvering
Publikum (egne arrangement)	1023	485	1634	Det er justert hvordan vi vurderer hva som er egne arrangement
Deltakertimer (eksterne arr.)	4647*	2111	13219	Flere skoleforestillinger, kronprinsbesøk osv
Publikum (eksterne arr.)		1072	1780	
Åpent hus – besøkende	424	788	849	God og fortsatt økende etterspørsel etter denne typen lavterskel aktivitet.
Hjørnet kafé – transaksjoner	7940	6358	9387	

Ungdata og Kulturindeks har over tid vist at ungdom i Hol benytter fritidsklubb og åpne møteplasser i større grad enn mange andre kommuner. Samtidig ser vi nasjonalt og lokalt en utvikling hvor færre ungdommer deltar i tradisjonelle organisasjoner og medlemsbaserte aktiviteter. Dette understreker betydningen av åpne og fleksible møteplasser hvor ungdom kan delta uten krav til medlemskap eller langvarig forpliktelse.

Åpne møteplasser kan fungere som en viktig inngang til videre deltakelse i organiserte aktiviteter og bidra til å skape fellesskap, trygghet og tilhørighet. Samtidig stiller slike tilbud krav til tilstrekkelig bemanning og kompetanse. Erfaring viser at kvaliteten i møteplassene avhenger av voksne som kan bygge relasjoner, legge til rette for aktiviteter og bidra til et trygt og inkluderende miljø.

Å styrke bemanningen knyttet til åpne møteplasser vil kunne øke tilstedeværelsen og oppfølgingen av ungdom, men må samtidig balanseres mot ressursbehovet til arrangementer, prosjekter og aktivitetstilbud som gir mestring, ansvar og kompetanseutvikling. Avdelingen arbeider derfor med å finne en hensiktsmessig balanse

mellom åpne møteplasser og organiserte aktiviteter som samlet bidrar til positive oppvekstmiljøer for barn og unge.

Utviklingen de siste årene viser at etterspørselen etter kulturteknisk kompetanse og arrangementsstøtte øker raskere enn avdelingens bemanning. Dette gjelder både lyd, lys, streaming, sceneproduksjon, konferanseutstyr og utlån av teknisk utstyr. Avdelingen er i økende grad en ressurs for hele kommunen, frivilligheten og andre arrangører, og produksjonskapasitet har derfor blitt en viktig del av kultursektorens samlede tjenestetilbud.

Medvirkning

Medvirkning er en grunnleggende del av avdelingens arbeidsform. Barn og unge skal ikke bare delta på aktiviteter, men også få mulighet til å påvirke, planlegge og gjennomføre dem.

Dette skjer blant annet gjennom UKM, Skummelt Oppdrag, Åpent hus, LAN-arrangementer og ulike kulturproduksjoner. Her deltar ungdom som arrangører, teknikere, skuespillere, konferansierer, innholdsutviklere og frivillige.

Tiltak / indikator	2023	2024	2025	Kommentar
Medvirkningstimer (egne arrangement)	1115	3216	1896	Indikator på ungdoms aktive rolle
Medvirkningstimer (eksterne arrangement)	360	123	236	Medvirkning i Skarvebarna med Ducktape utgjør stort antall timer.

Målet er å gi barn og unge reell innflytelse og praktisk erfaring. Gjennom å få ansvar utvikler de både sosiale ferdigheter, samarbeidskompetanse og evne til å gjennomføre større prosjekter sammen med andre.

Arbeidsformen bygger på tanken om at barn og unge lærer best gjennom deltakelse. Avdelingen arbeider derfor bevisst med å skape arenaer hvor ulike aldersgrupper kan lære av hverandre og utvikle seg sammen. Dette kan oppsummeres gjennom Morten Skogmus sitt kjente sitat:

«Så kunne de store hjelpe de små, og de små hjelpe de store. For det er mye de små kan som ikke de store kan.»

I praksis betyr dette at eldre ungdom ofte fungerer som rollemodeller, teknikere, arrangører og veiledere for yngre deltakere, samtidig som de yngre bidrar med nye perspektiver, ideer og uttrykksformer. Gjennom prosjekter som UKM, Skummelt Oppdrag, LAN, skoleproduksjoner og andre kulturaktiviteter bygges det gradvis opp kompetanse, ansvarsfølelse og tilhørighet. Denne formen for læring og samskaping er en viktig del av avdelingens arbeid og bidrar til å utvikle både deltakere, frivillige og framtidige kulturarbeidere.

Samhandling

Samhandling innebærer å utvikle aktiviteter sammen med andre aktører og miljøer. Avdelingen samarbeider tett med skoler, kulturskole, bibliotek, helse, Familiens hus, frivillige organisasjoner og andre kommunale tjenester.

Geilo kulturhus fungerer som en viktig samarbeidsarena hvor ulike fagmiljøer, frivillige og ungdom møtes. Mange aktiviteter utvikles og gjennomføres i fellesskap, noe som gir bedre ressursutnyttelse, høyere kvalitet og sterkere lokal forankring.

Tiltak / indikator	2023	2024	2025	Kommentar
Utlån utstyr liten rigg	28	31	53	Innsats for å bistå andre arrangører
Utlån utstyr større produksjon	32	12	58	Likt nivå – viktig støttefunksjon
Eksterne tilskudd/samarbeidsprosjekter	348.200,-	101.500,-	101.500,-	Samlet beløp mottatt av avdelingen.

Erfaringene fra arbeidet med «Sammen for ungdom» har bidratt til økt samarbeid mellom kultur, helse og oppvekst. Kultur brukes i økende grad som arena for mestring, fellesskap og forebyggende arbeid, og samhandling mellom ulike fagmiljøer er avgjørende for å lykkes med dette.

Samarbeidet omfatter i økende grad også teknisk bistand, utlån av utstyr og støtte til gjennomføring av arrangementer. I 2025 bidro avdelingen til et stort antall arrangementer og aktiviteter i samarbeid med kommunale tjenester, frivillige organisasjoner og eksterne aktører. Utviklingen viser at avdelingen i stadig større grad fungerer som en ressurs og støttefunksjon for kultur- og arrangementslivet i ulike deler av kommunen.

Produksjonskapasitet

Avdeling Barn og unge forvalter store deler av kommunens tekniske utstyr og har ansvar for teknisk tilrettelegging av en betydelig del av arrangementene som gjennomføres i kommunen. Dette omfatter blant annet lyd, lys, scene, video, utlån av utstyr og praktisk gjennomføring av arrangementer. Økt etterspørsel etter teknisk bistand, utstyr og arrangementsstøtte fra både kommunale tjenester og frivilligheten har gjort det nødvendig å synliggjøre denne delen av kultursektorens arbeid bedre.

Produksjonskapasitet handler om avdelingens evne til å omsette kompetanse, utstyr og arbeidstid til aktiviteter, arrangementer og kulturtilbud. Dette inkluderer både egne aktiviteter og bistand til skoler, frivillige organisasjoner, kulturskolen, biblioteket og andre kommunale tjenester.

Produksjonskapasiteten har en verdi utover selve arrangementene. Gjennom arbeidet får barn og unge mulighet til å lære tekniske og organisatoriske ferdigheter som ellers er vanskelig tilgjengelige i en liten kommune. Ungdom deltar som lyd- og lystechnikere, medieprodusenter, arrangører og frivillige medarbeidere i ulike prosjekter.

Denne arbeidsformen gjør kulturhuset til en praktisk læringsarena. Gjennom UKM, Skummelt Oppdrag, skoleproduksjoner og andre arrangementer får ungdom erfaring med samarbeid, prosjektarbeid, teknisk produksjon og ansvar. Flere ungdommer har gjennom dette arbeidet deltatt på regionale og nasjonale arenaer innen UKM-systemet og utviklet kompetanse som kan være relevant for videre utdanning, frivillig arbeid og framtidige yrkesvalg.

Produksjonskapasitet handler derfor ikke bare om teknikk og arrangementsgjennomføring. Det handler også om rekruttering, kompetansebygging og utvikling av framtidens kulturarbeidere, frivillige og arrangører. Utstyr, kompetanse og ungdomsmedvirkning blir i denne sammenhengen innsatsfaktorer som skaper aktivitet langt utover det kommunen kunne ha produsert alene.

Produksjonskapasitet må også sees i sammenheng med avdelingens arbeid med åpne møteplasser. Ressursene som benyttes til teknisk gjennomføring, arrangementer og opplæringsarbeid er i stor grad de samme ressursene som brukes til drift av lavterskeltilbud. Prioriteringer innen ett område påvirker derfor kapasiteten på de andre. Arbeidet handler

derfor om å finne en god balanse mellom tilgjengelige møteplasser, aktivitetstilbud og læringsarenaer for barn og unge.

Arbeidet med måling og bruk av denne indikatoren startet i 2025, og det finnes foreløpig ikke sammenlignbare tall. Utviklingen av slike indikatorer er også relevant i lys av den reviderte kulturloven, som trådte i kraft 1. juli 2025. Loven stiller tydeligere krav til at kommunene skal ha oversikt over status, utvikling og utfordringer på kulturfeltet og bruke dette som grunnlag for planlegging og prioritering. For avdeling Barn og unge innebærer dette et behov for å dokumentere ikke bare aktivitet og deltakelse, men også hvilke ressurser, hvilken kompetanse og hvilken kapasitet som ligger bak tilbudene. Produksjonskapasitet er derfor et verktøy for å synliggjøre sammenhengen mellom innsats, aktivitet og samfunnsverdi, og arbeidet med å utvikle og forbedre disse målingene vil fortsette i 2026.

Hvordan målene følges opp:

- Videreføre åpne møteplasser og lavterskeltilbud for barn og unge med trygge rammer og voksen tilstedeværelse.
- Videreutvikle Geilo kulturhus som kommunens hovedarena for ungdomsaktivitet, mestring og produksjon, og bruke kulturhusets kompetanse, utstyr og ressurser til å styrke aktivitetstilbud i ulike deler av kommunen.
- Legge til rette for aktiviteter i ulike deler av kommunen gjennom samarbeid med skoler, frivillighet og lokale aktører.
- Videreføre samarbeidet med skole, helse, kulturskole og frivillighet som en del av arbeidet med gode oppvekstmiljøer.
- Sikre god utnyttelse av kulturhus, utstyr og personellressurser i perioder med høy aktivitet.
- Synliggjøre aktiviteter og tilbud gjennom skolekanaler, sosiale medier og andre informasjonskanaler.

Avslutning

Kultursektoren i Hol kommune leverer samlet sett tjenester med høy aktivitet, stor bredde og sterk lokal forankring. Statistikken viser god oppslutning om bibliotek, kulturskole, kino og aktivitetstilbud for barn og unge, mens kulturarvfeltet videreutvikler viktige kunnskaps-, dokumentasjons- og frivillighetsarenaer.

Samtidig viser meldingen at kulturtilbudene ikke kan vurderes utelukkende gjennom besøkstall og aktivitetsmålinger. Kvaliteten i kulturarbeidet skapes i møtet mellom ansatte, frivillige, deltakere og lokalsamfunn. Kultur bidrar til læring, mestring, tilhørighet, demokrati, identitet og livskvalitet, og har betydning både for den enkelte innbygger og for kommunens utvikling som helhet.

Meldingen viser også at kultursektoren løser et bredt samfunnsoppdrag med begrensede ressurser og små fagmiljøer. Samarbeid, sambruk av lokaler, frivillig innsats og god ressursutnyttelse vil derfor være avgjørende for å opprettholde og videreutvikle kulturtilbudene i årene som kommer.

Hol kommune har sterke kulturfaglige miljøer, et aktivt organisasjonsliv og høy grad av samarbeid på tvers av tjenester og sektorer. Dette gir et godt grunnlag for videre utvikling. Med fortsatt fokus på samhandling, medvirkning, frivillighet og bærekraftig ressursbruk kan kultursektoren også i framtiden bidra til et levende, attraktivt og inkluderende lokalsamfunn for innbyggere i alle aldre.